

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

**ДИРЕКЦИЯ
“ДЪРЖАВНО СЪКРОВИЩЕ”**

ДДС № 15/21.12.2015 г.

ДО

ОБЩИНИТЕ

КОПИЕ:

СМЕТНАТА ПАЛАТА

О т н о с н о: Изготвянето и представянето на отчетите за касовото изпълнение на бюджетите, на сметките за средства от Европейския съюз и на сметките за чужди средства към 31.12.2015 г., както и на годишните оборотни ведомости за 2015 г. на общините

С настоящите указания на основание чл. 133, ал. 5 от Закона за публичните финанси (ЗПФ) се определят формата, съдържанието, реда и сроковете за съставянето и представянето на тримесечните отчети за касовото изпълнение на бюджетите, на сметките за средства от Европейския съюз и на сметките за чужди средства на общините, както и реда за представяне на годишните оборотни ведомости за 2015 г.

В съответствие с чл. 164 от Закона за публичните финанси Министерството на финансите (МФ) е методологическият орган по отношение на отчетността на касова и начислена основа на бюджетните организации и прилагането на методологическите указания. При изготвянето на отчетите за касово изпълнение, както и оборотните ведомости към 31.12.2015 г., следва да се спазват и указанията, дадени с ДДС № 20 от 2004 г., както и издадените през следващите години от МФ - дирекция „Държавно съкровище“ писма и указания по отделни въпроси, свързани с отчетността на бюджетните организации, включително ДДС № 14 от 2013 г., ДДС № 08 от 2014 г., ФО № 02 от 2015 г. и ДДС № 05 от 2015 г., доколкото не противоречат на настоящото.

I. Изготвяне и представяне на отчетите за касово изпълнение на бюджетите, на сметките за средствата от Европейския съюз и на сметките за чужди средства към 31.12.2015 г.

1. Общините изготвят и представят обобщени тримесечни отчети за касово изпълнение към 31.12.2015 г., включващи формите: “Отчет за касовото изпълнение на бюджета” (Б-3), “Отчет за сметките за средствата от Европейския съюз на бенефициенти на Кохезионния и Структурните фондове към Националния фонд” (СЕС-3-КСФ), “Отчет за сметките за средствата от Европейския съюз на бенефициенти на Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие” (СЕС-3-РА), “Отчет за касовото изпълнение на други средства от Европейския съюз ” (СЕС-3-ДЕС), “Отчет за касовото изпълнение на други международни програми” (СЕС-3-ДМП) и “Отчет за касовото изпълнение на операциите и наличностите по сметките за чужди средства“ (Б-3 с код 33).

2. Всички общини изготвят отчетни форми Б-3, СЕС-3-КСФ, СЕС-3-РА, СЕС-3-ДЕС, СЕС-3-ДМП и Б-3 с код 33 и допълнителната информация към тях, като използват определените от МФ форми - макети (файл - XLS формат), които са публикувани на интернет страницата на МФ: [http://www.minfin.bg: \(Бюджет>Методология>Методология на отчетността>Указания/Макети>към ДДС № 15/2015 г.- Макети за касови отчети на общините\).](http://www.minfin.bg: (Бюджет>Методология>Методология на отчетността>Указания/Макети>към ДДС № 15/2015 г.- Макети за касови отчети на общините).)

3. При изготвяне на обобщените отделни тримесечни отчети за касовото изпълнение на бюджета, на сметките за средства от Европейския съюз, на сметките за други средства от ЕС, на средствата по други международни програми и на сметките за чужди средства за цялата първостепенна система, общините задължително попълват реквизита **код по ЕБК**, съответния **код сметка** и съответното **наименование** на отделните файлове, като прилагат аналогичните изисквания на **м. 11** от **ФО № 02/2015 г.** за месечните отчети.

4. Тримесечните отчети за касово изпълнение и допълнителната информация към тях, както и тримесечните оборотни ведомости, се представят в МФ чрез веб-базираната система - Информационна система за общините (ИСО).

Ръководството за потребителя на ИСО за работа с месечните и тримесечните отчети може да бъде намерено в полето „Помощ“ в ИСО.

5. При предоставянето на отчетите за касовото изпълнение и оборотните ведомости, както и справките и допълнителната информация към тях, следва да се има предвид:

5.1. За целите на представянето на изискуемите по реда на указанията на МФ тримесечни отчети за касовото изпълнение/оборотни ведомости и информация към тях посредством веб-базирана система на МФ - ИСО, определените със заповед на кметовете на съответните общини длъжностни лица - оторизирани служители (титуляр и заместващ) за работа със системата, въвеждат файловете с отчетните данни (в т. ч. разшифровки, справки, приложения и други допълнителни справки и информация към отчетите за касово изпълнение/оборотните ведомости, както и обяснителни записки и декларации към тях) на конкретната община в ИСО.

5.2. При всяка настъпила промяна в заповедта по **м. 5.1** за определяне на оторизираните служители за работа със системата, съответните общини писмено уведомяват дирекция „Финанси на общините“ в МФ.

5.3. Достъп до Информационната система за общините имат само регистрирани потребители, които имат съответните права, като регистрацията на потребителите в ИСО се извършва **само** на електронен адрес: <http://iso.minfin.bg/>

6. В срок **не по-късно от 19.01.2016 г.** всички общини представят в МФ „Разшифровка на трансферните операции (трансфери и временни безлихвени заеми)“ с бюджети и сметки за средства от Европейския съюз на други бюджетни организации, вкл. и общини, изготвена по формата на макета, включен в общия пакет по **м. 7.4**, като изготвеният файл задължително се зарежда в ИСО на електронен адрес:

<http://iso.minfin.bg>

Обръщаме внимание, че файлът „Разшифровка на трансферните операции (трансфери и временни безлихвени заеми)“ следва да се попълва коректно, като трансферите се посочват на реда на съответния първостепенен разпоредител с бюджет, получил или предоставил трансфера, а не на реда на съответната община като обща сума.

6.1. Общините, които предоставят средства чрез трансфер (вкл. и от средства от ЕС), следва писмено и по електронна поща да уведомят получателите на трансферите (включително и с копие до съответния ПРБ), като посочат трансферния параграф, по който получателите на средствата трябва да ги отразят.

6.2. Общините - получатели на трансфери, следва да ги отразят като получен трансфер по съответния трансферен подпараграф, а изразходването им следва да отчитат по съответните разходни параграфи и дейности от ЕБК за 2015 г.

7. Всички общини представят по установения в **м. 11** период и ред и следната допълнителна информация, разшифровки и справки:

7.1. Разшифровка на § 31-00 „Трансфери между бюджета на бюджетната организация и ЦБ (нето)“, изготвена по формата на макета, включен в общия пакет по **м. 7.4**.

7.2. Справка за поетите ангажименти по общинския бюджет и сметки за средства от ЕС и Справка за новите задължения за разходи по общинския бюджет и сметки за средства от ЕС, изготвени по формата на макета, включен в общия пакет по **т. 7.4**.

Напомняме, че информация по отношение на показателите „Максимален размер на ангажиментите за разходи, които могат да бъдат поети през 2015 г.“ и „Максимален размер на новите задължения за разходи, които могат да бъдат поети през 2015 г.“ е включена в макетите на съответните справки за поети ангажименти и за нови задължения за разходи.

7.3. Общините, при които са налице *неусвоени средства* от предоставените им целеви трансфери и субсидии от централния бюджет, изготвят и представят *Справка за неусвоените средства, налични по сметки* на общините **към 31.12.2015 г.**, предоставени от централния бюджет като целеви трансфери и целеви субсидии за капиталови разходи, изготвени по формата на макета, включен в общия пакет по **т. 7.4**.

7.4. Други отчети, разшифровки, справки и допълнителна информация, които Министерство на финансите изисква и които за целта са включени в **общия пакет** от макети на отчетни форми на общините за съответното тримесечие, публикуван на интернет страницата на МФ: <http://www.minfin.bg>: **(Бюджет>Методология>Методология на отчетността>Указания/Макети>към ДДС № 15/2015 г. - Макети за касови отчети на общините)**.

7.5. Освен посочените справки, разшифровки и отчети, Министерство на финансите и Сметната палата могат да изискат при необходимост и друга допълнителна информация, справки и други документи.

8. Във форми Б-3, СЕС-3-КСФ, СЕС-3-РА, СЕС-3-ДЕС, СЕС-3-ДМП и Б-3 с код 33 общините задължително попълват остатък от предходния период и наличност в края на отчетния период по съответните параграфи от ЕБК в лева и във валута (левава равностойност).

9. Уведомяваме Ви, че съгласно **т. 82** от съвместно писмо на министъра на финансите (**ДДС № 09/2015 г.**) и управителя на БНБ (**№ БНБ-72589/2015 г.**) банките *задължително заверяват* информация за наличностите в края на бюджетната година по всички депозитни, текущи, бюджетни сметки, сметки за средства от Европейския съюз и сметки за чужди средства в лева и във валута на разпоредителите с бюджет, като заверяването се извършва от обслужващата банка върху утвърдения от МФ формуляр. Това следва да се случи преди приключване на окончателната обработка на обобщените отчети, но **не по-късно от 29.01.2016 г.** В тази връзка, в общия пакет от макети на отчетни форми на общините по **т. 7.4** е включен формулярът – НАЛ-3. Общините следва да го попълват само в частта на приложимите за тях позиции.

Обръщаме внимание, че формулярът НАЛ-3 **не** следва да се зарежда в системата ИСО.

10. В **срок до 13.02.2016 г.** общините задължително зареждат за предварителен контрол отчетните форми Б-3, СЕС-3-КСФ, СЕС-3-РА, СЕС-3-ДЕС, СЕС-3-ДМП и Б-3 с код 33 в ИСО на електронен адрес: <http://iso.minfin.bg>

10.1. След като съответната община е въвела отчетните форми в ИСО, длъжностното лице, определено по реда на **т. 5.1** да представя информация, може да генерира и разпечата от системата протокол за резултатите от извършен предварителен контрол.

10.2. Дирекция „Финанси на общините“ след съгласуване с дирекция „Държавно съкровище“ изготвя информация за контролните позиции: за средствата, предоставени/получени като трансфери/заеми от/за общини от централния бюджет, от министерствата и ведомствата, в т. ч. ПУДООС, ДФ „Земеделие“ и „Национален фонд“; за уточнения план и усвоените получени трансфери/субсидии от централния бюджет (нето), преходните остатъци и наличностите по сметки в лева и валута в края на отчетния период.

При констатирани неравнения, данните следва да се уточняват от общините в оперативен порядък, вкл. със съответния бюджетен разпоредител, който е предоставил или получил средства като трансфери/заеми.

За целите на равнението на трансферните параграфи (§ 61-00 – § 64-00 от ЕБК) общините може да анализират и информацията от справките „Насрещни трансфери за община“ и „Съпоставка на трансферите“, автоматично генерирани в системата „ИСО“, като при наличие на трансфери между общини, същите следва да уточнят получените/предоставени средства като трансфери между съответните общини.

Отговорността за целесъобразност и законосъобразност при отчитането на касовите потоци при взаимоотношенията с други първостепенни разпоредители, както и в рамките на общината, се носи от съответната община.

11. В периода от 16.02.2016 г. до 23.02.2016 г. включително общините задължително зареждат окончателните отчетни форми и информацията (приложения, справки, разшифровки, обяснителни записки, декларации и пр.) към тях в ИСО на електронен адрес: <http://iso.minfin.bg>

11.1. След като съответната община е въвела окончателните отчетни форми и допълнителна информация в ИСО, длъжностното лице, определено по реда на **т. 5.1** да представя информация, може да генерира и разпечата от системата протокол, чрез който се удостоверява финализирането на цялостния процес по предоставяне (въвеждане, контрол и одобрение) на отчета в МФ.

11.2. Всички общини представят окончателните си отчети за касовото изпълнение **към 31.12.2015 г.** в Сметната палата в срок **3 работни дни** след датата от определения с **т. 11** период, на която съответната община е заредила/представила окончателните си отчети в МФ.

12. Окончателните тримесечни отчети за касово изпълнение следва да са придружени с обяснителни записки с анализ за изпълнението на приходите и разходите и декларация, подписана от директора на дирекция (началника на отдел) “Финанси” на общината, удостоверяваща идентичността на данните, въведени в ИСО, с тези от счетоводната система. Декларацията се представя в определения с **т. 11** период и ред на представяне.

13. Общините представят окончателните си отчети за касовото изпълнение **към 31.12.2015 г.** в Сметната палата или в съответните изнесени работни места на територията на страната на **една дискета/диск**, придружена с **два комплекта на хартиен носител**, като за целта писмено се декларира пред Сметната палата, че информацията от файловете на електронния носител е идентична с тези от хартиения носител и данните от файловете в тях са идентични с тези от счетоводната система.

II. Представяне на оборотните ведомости към 31.12.2015 г. посредством веб-базирана система на МФ

14. При изготвянето и представянето на годишните сборни оборотни ведомости и другата отчетна информация към тях общините прилагат следния ред:

14.1. За целите на представянето на изискуемите по реда на указанията на МФ данни за годишните оборотни ведомости и допълнителната отчетна информация към тях, за общините следва да са налице изискванията на **т. 5**.

14.2. Общините представят годишните сборни оборотни ведомости и другата отчетна информация към тях в сроковете за представяне на отчетите за касовото изпълнение **към 31.12.2015 г.**

14.3. В определения с **т. 11** период общините задължително зареждат файловете с изготвените годишни сборни оборотни ведомости и другата отчетна информация към тях **към 31.12.2015 г.** в ИСО на електронен адрес: <http://iso.minfin.bg> (Модул „Счетоводни отчети за общини“) или <http://dfoaccounts.minfin.bg>.

14.4. Годишните сборни оборотни ведомости **към 31.12.2015 г.** следва да са придружени с декларация, подписана от директора на дирекция (началника на отдел) „Финанси“ на общината, удостоверяваща идентичността на данните, въведени в ИСО, с тези от счетоводната система.

14.5. Общините представят годишните сборни оборотни ведомости и другата отчетна информация към тях в Сметната палата или в съответните изнесени работни места на територията на страната **в 3-дневен срок след датата** от определения с **т. 11** период, на която са заредени/представени в МФ от съответната община, на **една дискета/диск**, като писмено се декларира пред Сметната палата, че файловете от техническия носител са идентични с тези от счетоводната система.

15. След обобщаване на представените в МФ от общините отчети за касовото изпълнение и оборотни ведомости по реда и в сроковете, определени в **т. т. 11 и 14**, дирекция „Финанси на общините“ предоставя отчетните данни **към 31.12.2015 г.** за общините на дирекция „Държавно съкровище“.

В процеса на представяне и обобщаване на отчетите за касовото изпълнение на бюджета, на сметките за средствата от Европейския съюз и на сметките за чужди средства, както и на оборотните ведомости, в случай на констатирани разлики (грешки) и възникнали въпроси, дирекция „Финанси на общините“ уточнява отчетните данни.

III. Други въпроси

16. Общините изготвят **Справка за възстановените средства до 31 януари 2016 г. по сметка на централния бюджет, предоставени на общините за 2015 г. по реда на наредбата по § 4 от заключителните разпоредби на Закона за автомобилните превози.** Справката с информация за възстановените средства според предназначението им се изготвя във формата на макета, включен като приложение към настоящото указание. Сканирана с подписите на главния счетоводител и на кмета на общината, както и в електронен формат „*.xls“, справката се представя в определения с **т. 11** срок за представяне на отчетите за касово изпълнение **към 31.12.2015 г.** в МФ - дирекция „Държавни помощи и реален сектор“ на следните електронни адреси: z.vasileva@minfin.bg и g.m.georgiev@minfin.bg.

17. В съответствие с изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор по отношение на управленската отговорност за осъществяването на финансово управление и контрол във всички структури, дейности и процеси, всички общини да предприемат мерки, насочени към засилване на контрола за гарантиране достоверността и коректността на отчетните данни на включените в структурата им бюджетни организации, в т. ч. за гарантиране съответствието на консолидираните данни на ниво първостепенна система с данните от счетоводните системи на съответните подведомствени разпоредители.

Създадената организация следва да гарантира проследимост, пълнота и достоверност на първичната информация, генерирана от съответните счетоводни системи, с цел осигуряване на увереност за предоставяне на надеждни обобщени данни на начислена и на касова основа за цялата първостепенна система.

18. С годишните оборотни ведомости общините представят *декларация*, гарантираща верността и пълнотата на отчетните данни, *подписана от ръководителите им* по смисъла на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор.

С декларацията *се удостоверява*, че в данните, предоставени в оборотните ведомости, се съдържа информация за всички възникнали (начислени) към съответния период *балансови вземания и задължения*, съответно приходи и разходи, и е отразена (начислена) информация за *задбалансови вземания и задължения*, в т. ч. за поетите ангажименти за разходи (наличности и потоци) и за възникналите нови задължения за разходи - потоци.

Сканирана, декларацията се представя в МФ в определения с **т. 11** период и ред на представяне. Изготвената на *хартиен носител* декларация се изпраща в МФ - дирекция „Държавно съкровище“ и се представя в Сметната палата *заедно с годишните оборотни ведомости за 2015 г.*

19. На основание **т. 11** от съвместно писмо на МФ и БНБ *ДДС № 03/2012 г.*, всички общини следва задължително да представят в МФ информация, съдържаща: брой на инсталирани ПОС-терминални устройства, брой на трансакции, стойност на трансакциите и обслужваща банка. Обръщаме внимание, че горепосочената информация в табличен вид се предоставя във всички случаи, дори и когато са инсталирани ПОС-терминални устройства, без да са налице трансакции по тях.

Информацията **към 31.12.2015 г.** се попълва в таблица - XLS формат, която е включена в общия пакет от макети на отчетни форми за съответното тримесечие на общините по **т. 7.5**. Таблицата, с посочено в нея име и телефон на лицето – изготвило информацията, се представя само в електронен формат в МФ в определения с **т. 11** период и ред на представяне.

20. Отново обръщаме внимание, че в някои общини се наблюдава трайна тенденция на слабо използване на инсталираните ПОС-терминални устройства. Съгласно изискването на чл. 6, ал. 1 от ЗФУКПС ръководителите на бюджетните организации отговарят за постигане на техните цели, като управляват публичните средства по законосъобразен, икономичен, ефикасен и ефективен начин.

В тази връзка, общините следва да извършат преглед, оценка и анализ за степента на внедряване и прилагане на плащанията по реда на чл. 4, ал. 1 от Закона за ограничаване на плащанията в брой (ЗОПБ) за системите си и за ефективността от тяхното прилагане. При констатирани случаи на трайно неизползване на подобни устройства, т. е. когато няма трансакции или броя на трансакциите по тях е незначителен, следва да се предприемат незабавни действия за намаляване броя на ползваните ПОС-терминални устройства при спазване на разпоредбите на **т. 28** от съвместно писмо на МФ и БНБ *ДДС № 02/2012 г.*, с оглед осигуряване оптимално обслужване на картовите плащания на задължените лица при минимален размер на бюджетните разходи.

21. Обръщаме специално внимание на общините да предприемат съответните мерки за информиране и насърчаване на физическите и юридическите лица за осигурената от тяхна страна възможност за извършване на картови плащания по реда на чл. 4, ал. 1 от ЗОПБ, вкл. и с поставяне на подходящи съобщения на определени за това места (информационни табла и др.), както и на местата, определени за плащане на съответните задължения. Освен предприемане на конкретните мерки, общините следва да осигурят извършването на текущ контрол за спазването на тези мерки от съответните служители, определени за работа с инсталираните терминални устройства ПОС.

22. Общините следва да осъществяват текущ контрол на дейностите, свързани с въвеждане и прилагане на картовите плащания, извършени по реда на чл. 4, ал. 1 от ЗОПБ, и на ефективността от тяхното прилагане, в т. ч. чрез включване на тези дейности в обхвата на техните планове за извършване на вътрешен одит.

23. Отново напомняме, че *приходите от наказателни лихви за просрочени местни данъци и просрочена такса за битови отпадъци* се отчитат на начислена основа по сметка **7271** Приходи от лихви върху просрочени публични вземания от СБО, а на касова основа – по **§ 28-09** „Наказателни лихви за данъци, мита и осигурителни вноски“ от ЕБК.

24. Обръщаме внимание, че предоставените от общините заемообразно средства на МИГ (местни инициативни групи) и на читалища, които са небюджетни организации, следва да се отчитат като временна финансова помощ по **§ 72-00** „Предоставена временна финансова помощ (нето)“ от ЕБК.

Параграф 75-00 „Временни безлихвени заеми между бюджети (нето)“ се използва *само* при взаимоотношения между бюджетни организации.

25. Отново напомняме, че откритите по реда на ДДС № 07 и ДДС № 08 от 2008 г. банкови сметки 7443 се ползват *само* за получаването и разходването от общините (или техни подведомствени разпоредители) на средства на Националния фонд от структурните фондове на Европейския съюз и от Кохезионния фонд, както и на администрираните от Разплащателната агенция към ДФ „Земеделие“ средства от европейските земеделски фондове, включително и свързаното с тях национално и общинско съфинансиране.

Това са средствата, които се получават и отчитат по т. 2.1 и 2.2 от ФО № 02/2015 г. в СЕС-КФС и СЕС-РА. За средствата, получавани и отчитани по т. 2.3 и 2.4 от ФО № 02/2015 г. в СЕС-ДЕС и СЕС-ДМП, *не може* да се използват сметки 7443.

26. Напомняме на общините регулярно да извършват преглед на наличните си банкови валутни сметки, открити за целите на обслужването на конкретни международни проекти и програми, като в случаи на установяване на отпаднала необходимост (след приключване на операциите по съответния проект или програма) от подобни сметки, своевременно да предприемат действия за тяхното закриване.

27. Определените в настоящето указание срокове за представянето на отчетите за касовото изпълнение и на оборотните ведомости следва да се спазват стриктно и без изключения.

Всяко неспазване на настоящите указания, в т. ч. и определените срокове, се счита за нарушение на бюджетната дисциплина по смисъла на § 2 от допълнителните разпоредби на ЗПФ.

ВЛАДИСЛАВ ГОРАНОВ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ